

TRIBUNA ARDEALULUI

A. H. Szazmar m. Dluji Kerekes Dumitru, plugar 653 KISBANYA up. Alsófehérvely

Magi románság szócsöve — Organ de afirmare al Românilor din Ungaria

Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redacția și administrația:
Kolozsvár—Cluj, Str. Deak Ferenc-utca 36. Telefon 17-49

Căsuța poștală Nr. 3.

Calendarele

de: GHEORGHE DĂNCUȘ

Noi, cei ce prin „Hotărîrea de arbitraj” dela Viena, am fost anexați Ungariei, ne aflăm deocamdată într-o situație curioasă. Din ceea ce a fost — și era normal să fie — a rămas ceea ce știm și vedem.

Mutatis mutandis și întorcându-ne la vremurile, nu de acum douăsutecincizeci de ani de când ni se păstrează cel dintâi calendar scris în limba română, ci la vremurile mai apropiate din preajma și dela începutul secolului XIX, când se făceau calendare în toate Țările locuite de Români, găsim stări și fapte asemănătoare cu cele de acum. Calendarele, atunci și acum, în multe cazuri, fiind unicele publicații — sau aproape unicele — care, pentru masele populare țineau loc și de ziar și de revistă și de carte. În ele aflai câte ceva din toate și de pretutindeni.

Primele calendare au fost făcute de Greci cu mulți ani înainte de nașterea lui Hristos. Cei care le făceau erau astronomi, niște învățați care cercetau mișcarea stelelor pe bolta cerească. În calendare scriau împărțirea timpului dintr'un an, ceea ce știau despre mersul vremii, data sărbătorilor și alte evenimente din anul respectiv.

În curgerea timpului învățații au tot îmbunătățit calendarele, adaugându-le cunoștințe nouă. Alți învățați, astrologii sau ceterorii în stele, cum li se mai spune — aceștia sunt un fel de vraci, știința lor nefiind adevărată — au pus în calendare și zodiacul, adică cele douăsprezece zodii corespunzătoare celor douăsprezece luni ale anului în care se arată ce soartă vor avea și cum vor fi copiii născuți în fiecare lună. Mai făceau felurite prorociri asupra evenimentelor ce aveau să se întâmple în lume în cursul anului.

Cu timpul s'a adăugat locul și data târgurilor și tot felul de alte informații și sfaturi de ordin gospodăresc, trebuincioase oamenilor în cursul unui an. A urmat apoi partea culturală care, astăzi, nu lipsește din nici un calendar. S'a ajuns, în acest mod, să se facă din calendar un fel de mică enciclopedie populară anuală.

Omul trebuie să afle în calendar tot ce dorește, să afle îndrumările și datele de care are nevoie pentru treburile gospodărești de toate zilele și hrână sufletească. Pe lângă povestirea evenimentelor întâmplate în toate ramurile de activitate, din anul ce se sfârșește, trebuie să conțină chestiuni de literatură și artă — poezii și lecturi plăcute — și cunoștințele cele mai de seamă despre viața trecută și cea de acum a neamului.

Așa trebuie să fie un bun calendar. Reîntorcându-ne la cele ce spuneam, pe la începutul acestor rânduri, menționăm că Istoria literaturii române pomenește apariția unui calendar la anul 1569. Dar acesta nu s'a păstrat. Cel dintâi calendar românesc poartă următorul titlu:

Căldar. Ce se kiamă Folet Novel, karele dupre limba Frâmească în Românească s'au întors de jupânul (boierul) Ioan Romanul în 1693.

Calendarul întocmit de Ioan Romanul a continuat să apară în fiecare an. În cel apărut pe anul 1701 introduce o precăvântare adresată principelui Constantin Brâncoveanu, iar despre prorocirile din calendar spunea: „prognosticele sale sunt șoase din Frânceștile kalendăre nu toate câte ei în cărticele lor au scris, sunt: ci numai cele

Epilogul asasinării maiorului Döring

Asasinul Axiotti a fost condamnat la moarte. Mari demonstrații legionare. Măsurile luate de generalul Antonescu pentru menținerea ordinii

Asasinarea ofițerului de stat major german de către boxerul grec Axiotti, care se găsea în capitala României în baza unui pașaport turc, a fost primită de opinia publică românească cu o indignare și revoltă justificată, dar a deslănțuit și unele evenimente îngrijorătoare, care umplu de durere inimile tuturor oamenilor de bine. După știrile transmise de diferite agenții de presă, rezultă, că asasinul maiorului Döring, după terminarea primelor cercetări, a fost deferit justiției marțiale și după recunoașterea faptei sale mărsave, a fost condamnat la moarte. Sentința a fost executată imediat, dar studențimea și muncitorimea legionară — revoltată de acest asasinat odios — nu s'a mulțumit numai cu pedepsirea asasinului, ci prin demonstrații organizate în toate orașele principale, a pretins sancționarea tuturor care în mod direct sau indirect, ar fi putut să aibă orice legătura cu boxerul Axiotti, sau cu fapta săvârșită de acesta.

Autoritățile și guvernul au luat măsurile necesare dictate de împrejurări, astfel au fost arestați fruntașii coloniei elene din București. Generalul Petrovicescu, ministrul de interne a fost înlocuit cu generalul Dimitrie Popescu, comandantul capitalei, iar d. Ghica, directorul general al poliției și siguranței, a fost înlocuit cu generalul Codic. Totuși spiritele nu s'au liniștit pe deplin. În această privință telegramele sosite din București ne anunță următoarele:

Atentat la viața colonelului Orezeanu

BUCUREȘTI 22. (DNB.) — Indivizi necunoscuți au atentat la viața colonelului Orezeanu, directorul general al căilor ferate române. Un grup de manifestați pătrunzând în birourile directorului general, au descărcat mai multe focuri de revolvere asupra acestuia, rănindu-l grav. Motivele și dedesubturile atentatului nu se cunosc încă.

MUNCITORII AU CERUT CONSTITUIREA UNUI GUVERN PUR LEGIONAR

Marți seara reprezentanții muncitorilor legionari au cetit la postul de radio din București manifestul semnat de Dumitru Grozea, conducătorul muncitorilor legionari, prin care a pretins îndepărtarea și pedepsirea lui Alexandru Rioșeanu, care ar fi ocrotit pe asasinii maiorului Döring și constituirea unui guvern pur legionar.

MĂSURILE LUATE DE GENERALUL ANTONESCU PENTRU MENȚINEREA ORDINEI

BUCUREȘTI 22. (Bp. Tud.) — Situația internă a României este destul de gravă. Generalul Ion Antonescu, conducătorul statului, a luat măsuri

câte i s'au părut că periergia părților noastre ar pohti a auzi, le-a spus, iar altele a lăsat.

Calendarele apărute în toate regiunile românești s'au îmbunătățit, an de an, până s'a ajuns la cele din zilele noastre. Sigur, nici cele ce se fac acum, nu sunt toate la fel: unele sunt mai bune altele mai puțin bune, unele sunt mai bogate altele mai sărace. Depinde de priceperea și posibilitățile celor ce întocmesc calen-

severe pentru menținerea ordinii. Conducerea poliției a fost preluată de armată și atribuțiunile de director general al poliției au fost încredințate dlui general Codic. Presa a fost supusă cenzurii militare. Armata a ocupat 87 stabilimente industriale pentru a preveni orice încercări de turburare.

SERVICIUL FUNEBRU LA GARA DE NORD

— Rămășițele pământești a maiorului Döring au fost transportate la Viena.

BUCUREȘTI 22. (DNB.) — În piața din fața gării de Nord, s'a celebrat Marți seara la ora 10 serviciul funebru pentru maiorul de stat major Döring. Delegația militară germană a format un patrat în jurul catafalcului, iar onorurile militare au fost date de un batalion de infanterie. La trista solemnitate au asistat dnii general de cavalerie Hansen, șeful misiunii militare germane din România, loc.-general Speidel, conducătorul forțelor aeriene germane, miniștrii Fabritius și Neubacher, delegația partidului național socialist german, ministrul Italiei, atașatii militari a Italiei, Japoniei și Ungariei. Generalul Ion Antonescu fiind reținut, a de-

datele. Cele cinci calendare apărute în părțile Transilvaniei nordice, pentru Români anexați Ungariei: Calendarul „Tribuna Ardealului”, Calendarul „Viața Creștină”, Calendarul Eparhiei Ortodoxe, Calendarul Țăranilor și Calendarul dela Bixad, nu ne gândim să spunem că îndeplinesc toate condițiile bunelor calen-

(Continuare în pag. 2-a)

legat pe d. general Ioanițiu, șeful maiorului stat major.

După panegiricul (rostit de preotul garnizoanei, a vorbit generalul Hansen în numele armatei germane și un ofițer de stat major român în numele generalului Antonescu. În cuvântarea sa, delegatul conducătorului statului român, a exprimat condoleanțele generalului Antonescu și ale armatei române.

În sunetele cântelui despre camaradul cel bun, sicriul și cununile generalului Antonescu, a legăției germane și ale atașatilor militari străini au fost așezate în vagon și transportate la Viena. (MTI.)

APELUL CONDUCĂTORULUI STATULUI ROMÂN PENTRU ARE A ORDONAT INCETAREA BU REZISTENȚEI

denția consiliului de miniștri, a demis oficial, că generalul Antonescu a demis pe generalul Petrovicescu din funcția de ministru de interne și a numit în această demnitate pe generalul Dumitru Popescu, comandantul capitalei.

Comunicatul președinției consiliului de miniștri arată, că generalul Antonescu roagă pe toți românii să respecte legea și să păstreze ordinea. Întrucât conducătorul statului este responsabil față de istorie și față de țară, această răspundere și situația internă a României îi impun să nu arate nici-o slăbiciune și nici o îngăduință față de acei care nu vor să înțeleagă și să respecte îndatoririle lor de cetățeni români. Generalul Antonescu ordonă tuturor să se conformeze fără întârziere ordinii și legalității. (MTI.)

HORIA SIMA A PLECAT LA BERLIN

Ziarul „Politika” anunță din București, că agitațiile provocate de asasinarea maiorului de stat major Döring, încep să se potolească. Capitala României și-a reluat aseară aspectul obișnuit. Circulația pe străzi este normală și nu se mai petrece nimic din ceea ce s'ar putea deduce la o agravare a situației. Edificiile publice au fost ocupate de armată. În fața Prefecturii Poliției a sosit o numeroasă delegație de legionari, cărorora i s'a comunicat ordinul generalului Antonescu, că toți legionarii manifestați vor fi suspendați din servicii. La auzul acestei știri, legionarii s'au opus, dar au fost înconjurați de armată.

D. Horia Sima, comandantul mișcării legionare a plecat ieri la Berlin.

Arestarea autorilor manifestului anglofil din Franța

PARIS, 22. (Havas). — Poliția a arestat patru tineri cari au răspândit manifeste anglofile. Autorii manifestului, numeroși advocați și senatori au fost arestați. (MTI.)

Tribuna Ardealului

Director, editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚIEGANU

Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

ziar românesc ce apare pe teritoriul Ungariei. Este datorită fiecărui român ardelean să se aboneze, să citească și să răspândească ziarul nostru.

Costul abonamentului:

Pentru țărani 15 pengő (450 lei) anual, 8 pengő (240 lei) pe jumătate de an, 4 pengő (120 lei) pe 1/4 de an și 1.50 pengő (45 lei) pe lună. Pentru preoți, învățători și funcționari, 25 pengő (750 lei) pe an, 13 pengő (390 lei) pe 1/2 an, 7 pengő (210 lei) pe 1/4 an și 2.25 pengő (70 lei) lunar.

Abonamentul general 30 pengő (900 lei) anual.

Pentru bănci, instituții și abonamentele de sprijin 50 pengő (1500 lei) anual. Abonamentele în străinătate 40 pengő (1200 lei).

Tribuna Ardealului

Abonamentele, publicațiile și inserările se primesc la Administrația ziarului în Deák Ferenc-u. 36.

Tariful inseratelor:

Publicațiuni 15 filleri (4.50 lei) m/m. pe 1 coloană. Anunțuri 10 filleri (3 lei) cm². Mica publicitate 5 filleri (1.50 lei) săptămânul, cu caractere grase 10 filleri.

REPREZENTANTUL pentru provincie al administrației ziarului nostru d. GRIGORE BOTU se află de prezent la Nagyvárad-Oradea în vederea achiziționării de abonamente, rugăm cititorii noștri să-i acorde tot sprijinul.

CALENDARUL

nu e o carte oarecare, pe care o răsfoești, o cetești și o pui de o parte. El e cartea noastră cea de toate zilele. Aproape de atâtea ori îl deschizi și faci însemnări în el, câte zile sunt într'un an.

De aceea P. S. S. Ioan Suci, episcop auxiliar în Oradea, scrie în *Calendarul Țăranilor*, întemeindu-se pe Sfânta Scriptură, că „nimic nu prețuiește mai mult ca un prieten credincios; el este leacul vieții”.

Și așa este numitul calendar. O enciclopedie, frumos ilustrată, scrisă pe înțelesul tuturor. El nu poate lipsi din nici o casă țărănească mai de seamă. Se poate comanda de la Redacția Calendarului Țăranilor (Ion Codreanu), Tisza Kálmán-tér 8, Nagyvárad-Oradea. Costul un pengő exemplarul.

Cursuri de limba italiană

Sub patronajul consulatului italian și al Institutului de Cultură Italiană se deschid cursuri gratuite de limba italiană

Cursurile se împart în trei grupuri și sunt ținute în sălile Institutului de Cultură, Döbrentei-u. 4 (fost Wilson 4), etajul I.

I. grup, începători: Luni, Joi d. m. 7-8; Marți, Vineri d. m. 7-8.

II. grup, înaintați: Luni, Joi d. m. 7-8.

III. grup, conversație și lectură: Marți, Vineri d. m. 7-8.

Cursurile încep la 27 Februarie și țin până la sfârșitul lunii Iunie. Taxă de frecvență nu se percepe. Taxă de înscriere 3 pengő se plătește la înscriere. Pentru studenți și elevi de liceu taxa de înscriere este de 2 pengő.

Inscrierile se fac la 22, 23 și 24 Februarie în localul institutului în fiecare zi d. m. dela 7-8.

INDUSTRIE-COMERT-FINANTE

Consfătuirea dlui Laky, ministrul aprovizionării publice cu reprezentanții agriculturii

— A fost examinată problema politicii prețurilor —

BUDAPEST, 22. (MTI). — D. Laky Dezső ministrul aprovizionării publice a convocat la o consfătuire pe reprezentanții agriculturii. Cu acest prilej d. ministru i-a informat pe invitații săi despre politica sa de prețuri în ceea ce privește produsele agricole. Domnia sa a spus între altele:

„Nu voi admite ca anumite prețuri fixate în baza unor calculații să fie modificate prin calculații noi făcute de alte persoane. Fiecare ramură de producție trebuie să suporte anumite riscuri. Desigur că o politică de prețuri numai atunci e reală, dacă bazele acestei politici nu vor fi încontinuu schimbate. Sunt hotărât să nu schimb principiile pe baza cărora voi calcula prețurile.

S'a examinat chestiunea urcării salariilor agricole. În această ordine de idei trebuie să declar că agricultura poate suporta loviturile naturii, dar anumite schimbări impuse de oameni pe neașteptate îi produc neplăceri. În ceea ce privește chestiunea urcării salariilor agricole, trebuie să găsim o soluție care să țină seamă de condițiile din diferitele regiuni ale țării. Ținând seamă și de salariile și condițiile de producție existente.

În ceea ce privește obligativitatea declarării proviziilor necesare în gospodării, d. ministru a arătat că această dispoziție servește interesele satelor, deoarece producătorii dela țară vor putea avea în gospodăriile lor provizii mai mari decât orașenii.

În ceea ce privește chestiunea aprovizionării cu zahăr mi s'au plâns că la orașe porția de zahăr e mai mare decât la sate. Am examinat această plângere și am hotărât că porția copiilor dintre 12-15 ani s'o ridic și la sate dela 7 dkg. la 12 dkg.

D. ministru a arătat după aceasta că în urma obligativității de a declara proviziile, până acum 32.000 de gospodării și-au făcut declarațiile la oficiile aprovizionării publice.

S'a fixat prețul bancar al grâului

BUDAPEST, 22. — Prețul bancar al grâului pe luna Februarie a fost fixat de către Centrala Instituțiilor Financiare în suma de 23.68 pengő aur suta de kgr.

Până la 31 Ianuarie se pot înainta apeluri contra impunerilor exagerate

Contribuabilii cari găesc că contribuțiile pe venit și avere ce le-au fost impuse sunt exagerate, vor putea înainta până la 31 Ianuarie crt. petiții pentru anularea acestei impuneri.

Sfaturi pentru gospodari

Cum se înființează o mică crescătorie de păsări

Păsările ca să crească bine, ca să producă cât mai multe ouă mari și sănătoase, cer o îngrijire deosebită a cotețului, hranei și apei.

Un coteț făcut așa cum se cuvine, așa cum cere felul de trai al păsărilor, hrana bine chibzuită și apa dată la timp sunt cele trei puncte pe cari gospodarul trebuie să le aibă în vedere, dacă pășește la înființarea unei crescătorii de păsări.

Cotețul. Păsările ca și oamenii, ca să trăiască au nevoie de aer și de lumină. De aceea când ne punem în gând să facem un coteț sistematic pentru păsări, trebuie să avem în vedere ca el să nu fie întunecos și mic, ci destul de mare, în care aerul și lumina să pătrundă nestingherită.

Cunoscând că 3-4 găini au nevoie de un metru pătrat de spațiu, vom ști ce dimensiuni va trebui să dăm cotețului pentru numărul de păsări crescute.

Astfel, un coteț pentru 40 găini, va trebui să aibă înălțimea din față (cea mai mare) de 2,20 m., cea dinapoi de 1,50 m., lățimea de 3,50 m. și lungimea de 4 m.

Un coteț calduros, în care găinile să poată oua și iarna, se va construi din chirpici, vâlătuci sau cărămidă. Se poate face însă și din scândură, în care caz pereții vor fi dubli, depărtați între ei cu 10-15 cm. și umpluți cu talaș sau paie bine bătute.

Pentru ca păsările să ouă, au nevoie de lumină cât mai multă, de spațiu suficient în care să poată alerga și de hrană bună. Lumina se poate căpăta prin geamuri cât mai mari: în timpul iernii vor fi bine închise și prevăzute deasupra cu gemulețe de aerisire. Vara se vor înlocui cu pânză de sită care să nu permită intrarea muștelor, adevărate cărașe de boale.

Intrarea păsărilor în coteț se face printr-o porțiță tăiată în partea de jos a ușii, porțiță care în timpul nopții se va închide cu un oblon.

În interiorul cotețului se face „patul de dormit” al păsărilor și cuibarele.

Patul de dormit sau stelajul se face astfel: în fundul cotețului se bate patru pari înalți de un metru dela pământ. Pe acești

pari, după ce s'au pus două chingi, se vor așeza scânduri astfel ca să formeze un pat ce nu va ocupa mai mult de o jumătate de coteț. Pe el se așează patul păsărilor, care se va lucra simplu din leațuri de brad bine geluite și cu muchile rotunzite.

Se vor lucra întâi două triunghiuri cu baza de 1,30 m. și înălțimea de 0,70 m. Baza va fi prevăzută cu două tălpici care vor fixa triunghiurile pe postament. Ipote-nuza triunghiului va fi făcută dintr'un leaț ceva mai lat tăindu-se creștături din 20 cm. în 20 cm. în care se vor fixa, fără să se bată în cue, leațuri rotunde. Acestea vor destul de tari; pe ele vor dormi păsările.

Dela pământ la postament se vor așeza două scărițe ca să se urce păsările la dormit. Rămâne acum să lucrăm cuibarele, lucru destul de simplu care îl poate face oricine din scânduri. Se vor putea face și din nițele împletite.

Cuibarele se vor înălța dela pământ cu 1 m. pe pari, punându-li-se în despărțituri paie sau fân, astfel ca găina să stea bine la ouat. Nu vom uita să facem și niște scărițele pe care să se poată urca păsările la cuibare.

După această, rămâne să presăram pe postamentul stelajului cât și pe toată întinderea dușmelei cotețului (care poate fi de lut sau de scândură) nisip de râu, un strat cam de 1 cm. grosime, cu această operație mântuind prepararea cotețului.

Mica Publicitate

SCHIMB case în Kolozsvár-Cluj și moșie mică dar modernă în jurul Kolozsvár-Cluj în valoare de cca 85.000 pengő cu imobilul de pe teritoriul României. Adresa la redacție. 172

CROITORIA CORONDAN s'a mutat din Jókai-u. 2 în prăvălia din Deák Ferenc-u. 3.

SE CAUTĂ urgent un maestru lăptar. Adresa la ziar. 159

Citiți și răspândiți „Tribuna Ardealului”

Calendarele

(Urmare din pag. 1-a)

dare, ca adică ar fi complete. Nu ne gândim să le comparăm cu cele mai bune care au apărut în România; bunăoară cu *Almanahul ziarului „Cuvântul”*, care conține material foarte bogat și este executat din punct de vedere artistico-tehnic în condițiuni foarte luxoase.

Noi aici, n'am avut nici timpul necesar, nici suficiente posibilități materiale, nici alte cerințe de alte ordine. Dificultățile acum însă, se speră să fie înlăturate în anul ce urmează.

Și totuși și aceste calendare sunt bune, sunt foarte folositoare pentru trebuințele țărânilor noastre. Mai ales, când ne gândim la faptul, că ele formează unica lectură în care se află și chestiuni de actualitate. În mod deosebit merită să fie remarcat *Calendarul „Vieța Creștină”* — pus în vânzare în zilele acestea — care conține material mult, substanțial și foarte plduitor.

Asemănarea ce am făcut între felul producțiilor noastre culturale, de acum și de aici, cu ceea ce se producea cu aproape un secol și jumătate mai înainte, se potrivește, în oarecare măsură, și în ceea ce privește calitatea. Dacă ținem socoteală de marele gol ce se simte, de puținele posibilități ce deocamdată avem, până la ivirea celor așteptate, nu credem nefolositoare nici chiar admiterea lozincii lui Ion Heliade Rădulescu, cel care a fost supranumit Părintele literaturii române.

GHEORGHE DÂNCUȘ

Tipografia Națională

Kolozsvár--Cluj

Strada Deák Ferenc-utca 36.
Telefon: 17-49.

Orice comenzi de imprimate: cărți, reviste, etc. cu prețuri convenabile.

D. Profesor Dr. HAȚIEGANU EMIL și-a deschis biroul avocațial în Kolozsvár-Cluj, str. Deák Ferenc 51. (Intrare str. Bethlen 8, fost Baba Novac). Consultă dela orele 4-6 p. m.

Publicare de concurs

Fondurile Grănicerești din Naszód-Năsăud, publică concurs pentru burse și ajutoare pe anul școlar 1940-41. Comisiunea Administrativă votează burse și ajutoare descendenților de grăniceri cari cercetează școlile din patrie prevăzute în art. IV din Statute.

Numărul și cantitatea burselor și ajutoarelor, se va stabili după posibilitățile bugetare.

Cererile se vor înainta până la data de 1 Martie 1941 la Administrația Fondurilor Naszód-Năsăud și vor fi însoțite de documentele prevăzute în Reg. IV, art. 7 și anume: certificat de descendență grănicerească, extras de naștere, certificat de studii și purtare, certificat medical și certificat de avere. Ucenicii vor alătura și contractul.

Votarea se va face pe întreg anul școlar în o singură ședință în luna Martie 1941.

Cererile întrate după expirarea termenului sau necomplete, nu vor fi luate în considerare.

În numele Comisiunii Administratoare a Fondurilor central-școlar și de stipendii din districtul Naszód-Năsăudului.

Președinte: Ștefan Buzilă. Director: Aurel Mihaese.

Cronica externă

Puterile axei nu vor tolera intervenția armatei britanice în Grecia

— Unitatea e deplină între puterile axei — La primăvară axa va porni ofensiva în trei direcții — Incidentul dela San-Francisco — Neutralitatea Statelor-Unite o ficțiune — Colonelul Donovan la Sofia — Bulgaria nu dorește războiul — Roosevelt adepus jurământul. Un atentator a fost arestat în fața Casei Albe

— Importanța întâlnirii dintre Hitler și Mussolini —

Intâlnirile dintre Hitler și Mussolini au dat întodeauna semnalul unor covârșitoare acțiuni. De data aceasta întâlnirea a avut loc la Berchtesgaden. A fost a cincea și poate cea mai hotărâtoare. Intâlnirile dela Florența, Brennero, München și Berchtesgaden au fost urmate de acțiuni fulgerătoare sau evenimente de extremă importanță. Astfel după prima întâlnire dela Brennero

armata germană a ocupat Norvegia, după întâlnirea dela Florența, Italia a început ostilitățile împotriva Greciei. După întâlnirea dela München au început tratativele de armistițiu cu Franța, iar a doua întâlnire dela Brennero a fost în strânsă legătură cu tratativele pe care Führerul le-a dus cu Petain, Suner și apoi d. Ribbentrop cu Molotov.

Axa va da lovitură decisivă în Mediterană

Intâlnirea de ieri pare se aibă o importanță militară. Se subliniază, că întâlnirea a avut loc tocmai când colaborarea forțelor axei începe să-și arate efectul în basinelul Mediteranei. Se pare că războiul și-a transpus în acest sector punctul de gravitate. Mediterana ar putea fi câlcâiul lui Achille a Mării Bri-

tanii, unde forțele aliatei Germaniei și Italiei i-ar putea da lovitură decisivă.

Cei mai reputați publiciști italieni, Gayda și Appellius, comentează întâlnirea celor doi șefi ai axei. Gayda își exprimă părerea, că Italia și Germania vor aplica Angliei lovitură mortală în regiunea Mediteranei.

La primăvară ofensivă în trei direcții

Appellius spune, că ne aflăm în preajma mării ofensive, pe care axa o va începe în cel mult 70 de zile, poate în două, eventual în trei direcții. Appellius afirmă, că puterile axei săvârșesc actualmente anumite operațiuni cari nu sunt încă prea vizibile, dar statul major german a și început deja anumite mișcări strategice cari sunt în strânsă legătură cu ofensiva, care va începe la primăvară. Iată pentru ce se poate susține — declară Appellius — că am ajuns la o nouă și decisivă fază a războiului.

Desigur, că dnii Hitler și Mussolini au examinat cu acest prilej și problema atitudinii Statelor Unite și a ajutorului pe care USA vrea să-l acorde Angliei. Evident, că hotărârile luate

au fost influențate de aceasta chestiune. Ajutorul american pentru Anglia nu va fi eficace decât cu trecerea timpului. Nici cei mai optimiști din Anglia nu se așteaptă la un ajutor efectiv înainte de Aprilie crt. Dar realității din Anglia susțin, că ajutorul american nu se va face simțit, decât spre sfârșitul acestui an. Până la aceasta dată nici atitudinea Statelor Unite n'ar putea fi schimbată, căci USA n'ar putea risca o provocare până când nu va fi înarmată. Se subliniază în aceasta ordine de idei declarația dlui Stimson, ministrul de război al Statelor Unite, care a afirmat acum câteva zile, că USA nu va putea evita o criză.

Unitate deplină între puterile axei

Intâlnirea dela Berchtesgaden aruncă în sfârșit o lumină puternică asupra adevăratelor legături dintre Italia și Germania, constituind o vie desmințire a tuturor svônurilor ce afirmău că între cele două puteri ai axei colaborarea nu va putea continua în aceleași condițiuni.

Presa germană se ocupă pe larg de incidentul dela San-Francisco, unde după cum se știe, doi marinari au rupt drapelul german de pe clădirea consulatului german. Insărcinatul cu afaceri dela Washington a protestat imediat împotriva ofensei adusă drapelului german, iar guvernul Statelor Unite și-a exprimat prin departamentul de stat regretul său.

INCIDENTUL DELA SAN-FRANCISCO

Agencia DNB. califică incidentul ca foarte grav, mai ales, că acela a fost comis de marinari americani, în fața polițiștilor, fără ca aceștia să fi intervenit. Dealtfel cei doi marinari arestați de formă, după câteva ore au fost puși în libertate.

Ziarul „Deutsche Allgemeine Zeitung” scrie, că acest incident dovedește destul de clar, că agitațiile antigermene din Statele Unite, iau proporții tot mai mari, fără ca autoritățile să caute să le înăbușe.

„Völkischer Beobachter” declară, că incidentul e rezultatul ațățărilor anti-

germane. Organul oficial al partidului național-socialist afirmă apoi, că în cercurile competente germane se susține, că Germania nu se va lăsa provocată, oricare ar fi evoluția politiceii Statelor Unite.

NEUTRALITATEA STATELOR UNITE NU MAI E DECĂT O FICȚIUNE

Pentru a caracteriza politica Statelor-Unite, agenția DNB subliniază câteva evenimente care dau de gândit asupra neutralității în ceea ce privește America de Nord. Se subliniază declarația făcută de Sir Arthur Salter, subsecretarul de stat al amiralității britanice, care a recunoscut, că actualmente se duc tratative cu Statele-Unite cu scopul ca cele 38 de vase daneze reprezentând un tonaj total de 150.000, și care sunt ancorate actualmente în porturi americane, să fie predăte Angliei.

Insăși faptul că autoritățile americane duc astfel de tratative, dovedește că în Statele-Unite principiul neutralității constituie o ficțiune.

Agencia NST anunță că odată cu tratativele semnate de sir Arthur Salter, la Washington se examinează și un proiect care preconizează blocarea tuturor creanțelor germane, italiene și japoneze. Acest proiect ar fi deja redactat de către ministrul finanțelor în colaborare cu Federal Reserve Board și nu așteaptă decât semnătura președintelui Roosevelt.

CĂTE AVIOANE A EXPORTAT U. S. A.

Agencia NST publică astăzi o statistică despre avioanele exportate în cursul anului trecut de Statele-Unite în străinătate. Astfel în 1940 USA a vândut în total 3447 de aparate, dintre care 1885 Angliei, 715 Franței, iar restul Canadei și altor state.

Donovan la Sofia

„Popolo d'Italia” afirmă, că America caută să lărgască într-o măsură neașteptată principiul Monroe. Pare astfel curios, că colonelul Donovan, — despre care se știe, că e un intim al președintelui Roosevelt și care nu de mult a apărut la Cairo, apoi a vizitat la statul său major pe generalul Wawell; de unde a plecat în Grecia, — a sosit la Sofia. Se crede că colonelul Donovan va vizita și alte capitale din Balcani. În astfel de împrejurări lumea se întreabă cu drept cuvânt, cum se impacă oare aceste vizite diplomatice din Balcani cu principiul Monroe.

Donovan a sosit ieri la Sofia, unde a avut o primă întrevedere cu d. Earle, ministrul plenipotențiar al Statelor Unite din Bulgaria. La prânz a luat masa împreună cu ministrul Angliei, după amiază și-a lăsat cartea de vizită la palatul regal, iar azi dimineață și-a început întrevederile cu primministrul Filov și cu ministrul de externe Popov. La amiază a fost primit în audiență de Regele Boris.

Se crede, că vizita colonelului Donovan are mai mult un caracter de informare reciprocă, cum a fost aceea a dlui Sumner Welles, înaintea izbucnirii războiului. La Sofia s'a subliniat cu pri-

Bulgaria nu dorește războiul

Din Belgrad se anunță, că șefii de partide din Bulgaria au avut o îndelungată consfătuire, după care au semnat un manifest, în care ei constată, că poporul bulgar nu dorește să între în angrenajul ucigător ai războiului, căci găsește, că pretențiunile bulgare vor putea fi satisfăcute și pe căi pacifice.

Manifestul a produs o profundă impresie în Balcani.

INTERVENȚIA BRITANICĂ ÎN GRECIA NU VA FI TOLERATĂ

În cercurile diplomatice dela Roma se declară chiar și în legătură cu întâlnirea dela Berchtesgaden, că intervenția tot mai

Roosevelt a fost instalat pentru a treia oară președinte

Presa internațională înregistrează pe larg solemnitățile instalării dlui Roosevelt în postul de președinte a Statelor Unite.

Instalarea a avut loc la Capitoliu, Luni la amiază, în timp ce în fața clădirii o mulțime de un milion de oameni aștepta, cu tot timpul ploios. Ceremonia propriu zisă a instalării n'a durat decât câteva minute. În marea sală a Casei Albe, Roosevelt a depus pentru a treia oară, în fața președintelui Curții Supreme de Justiție, jurământul.

Agencia Stefani anunță din New-York că în cursul lunii Decembrie 1940 în Statele-Unite au fost fabricate în total 799 avioane de luptă.

lejul acestei vizite tradiționala prietenie dintre Bulgaria și Statele Unite.

Corespondentul din Sofia al ziarului „Magyar Nemzet” anunță, că în capitala Bulgariei se așteaptă sosirea unui înalt funcționar sovietic, care în drum spre Galați, — unde va reprezenta URSS la consfăturile comisiei Dunărei — se va opri și la Sofia, pentru anumite întrevederi. Va sosi în fine la Sofia peste câteva zile și d. Gündüz, trimisul special al guvernului turc, spre a examina raporturile turco-bulgare.

INALȚII OFICERII BRITANICI S'ARĂ ORDONAT INCETAREA REZISTENȚEI

Corespondentul aceluiași ziar anunță cu consfătuirea statelor majore turco-britanice dela Ankara, prevăzute pentru trei zile, continuă și după o săptămână. După terminarea lor înalții ofițeri britanici vor face o călătorie de trei săptămâni în Tracia.

În sfârșit ziarul anunță că din Salonic se semnaleză sosirea unor mari cantități de materiale de război britanice. Aceste pregătiri ar putea avea ca urmare începerea unor mai violente lupte în Albania, unde de câteva zile s'a observat doar o relativă acalmie din cauza zăpezii prea mari.

masivă a armatei britanice în Grecia nu va fi mult timp tolerată. Deci e foarte probabil că în acest sector în viitorul apropiat vor avea loc evenimente decisive. Aceste evenimente nu pot fi împiedecate nici de dorința de a ține la distanță Balcanii, — cari au o covârșitoare importanță din punctul de vedere al aprovizionării axei — de eventuale complicații. Atât în cercurile italiene, cât și în acele germane sunt convinși că pentru lichidarea conflictului cu Grecia și pentru clarificarea definitivă a situației din Balcani, va fi suficientă o simplă demonstrare a forțelor axei. Această demonstrare nu va influența prea mult mersul normal al organizațiilor economice din Balcani.

Președintele Curții Supreme l-a întrebat:

— Te obligi Franklin Delano Roosevelt, să îndeplinești postul de președinte al Statelor Unite cu cele mai bune cunoștințe ale tale? Vei apăra și respecta constituția, în îndeplinirea obligațiilor tale de președinte, servind cu fidelitate Statele Unite?

Răspunsul lui Roosevelt n'a fost doar decât atât:

— Așa să mă ajute Dumnezeu!

(Continuare în pag. 4-a)

Copiii

Un copil de singur purgativul dacă
 au gustat un Darmol care are
 gust foarte bun și lecușto
 fără durere. Iată pentru ce
 copiii iubesc

Cronica externă

(Urmare din pag. 3-a)

Discursul lui Roosevelt

După aceasta noul președinte în timp ce muzica intona imnul național, iar mulțimea îl aclama, a strâns mâna președintelui Curții supreme.

După actul solemn al instalării d. Roosevelt a ținut un discurs, care însă n'a durat decât vre-o zece minute. Președintele a preamărit idealurile democrației, exprimându-și convingerea că democrația nu va putea fi distrusă, căci numai ea asigură liberul progres al civilizației și ridicarea neîntreruptă a nivelului vieții omenești.

— George Washington, — a spus d. Roosevelt — a spus cu prilejul instalării sale în 1789, cuvinte care se potrivesc foarte bine și în 1941. Iată-le:

„Soarta și chemarea Americii e apărarea libertății într-o republică liberă. Chemarea noastră e aceeași — a spus Roosevelt — și voi spune după Washington: Și noi suntem gata să aducem orice sacrificiu, pe care-l poate aduce un popor, ca flacăra libertății să nu poată fi stinsă. Nici odată n'a fost atât de decisă America să apere democrația ca astăzi. Noi, americanii nu vom privi nepăsători primejdia care amenință democrația. Știm, că suntem americani și că din voința lui Dumnezeu trebuie să acționăm.“

UN ATENTATOR?

În timpul serbarilor, în fața Casei Albe a fost arestat un individ, asupra căruia s'a găsit un revolver încărcat. El a fost transportat la spital, spre a i se examina starea mintală.

— D. GH. V. GIURGIU, șefredactorul ziarului nostru, a fost supus unei intervenții chirurgicale la Clinica Nouă din Kolozsvár-Cluj. Îi urăm grabnică însănătoșire.

— D. GH. V. GIURGIU, șefredactorul ziarului nostru, a fost supus unei intervenții chirurgicale la Clinica Nouă din Kolozsvár-Cluj. Îi urăm grabnică însănătoșire.

Guvernul Statelor-Unite nu mai oprește executarea comenziilor de avioane făcute de Soviete

WASHINGTON, 22. (DNB). — Guvernul Statelor-Unite a abrogat dispozițiunile legii embargoului prin care s'a interzis transportarea avioanelor și pieselor aviatice în Rusia Sovietică. Cu această ocazie d. Welles subsecretar de stat la departamentul externelor a comunicat în scris cu ambasadorul Sovietelor din Washington că guvernul Statelor-Unite a ajuns la concluzia că constatările făcute de președintele Roosevelt, în declarațiile sale, date presei, la 2 Decembrie 1939, nu mai pot fi aplicabile față de Soviete. Despre acest fapt au fost avizati și fabricanții din Statele-Unite.

După cum se știe embargoul moral a fost declarat față de Soviete în timpul războiului ruso-finlandez. (MTI.)

Explozia dintr-o fabrică din Scoția a ucis 4 persoane

LONDRA, 22. (Reuter). — Ministerul transporturilor anunță: Într-o uzină de războiu din Scoția s'a întâmplat Marți o puternică explozie. Patru persoane au murit. S'a deschis o anchetă pentru stabilirea împrejurărilor în care s'a produs explozia. Paștele materiale sunt neînsemnate. (MTI.)

Statele-Unite nu trimit vase de război pentru însoțirea vaselor comerciale care se îndreaptă spre Anglia

WASHINGTON 22. (DNB.) — Cu ocazia anchetei de presă de Marți, ziariștii l-au întrebat pe președintele Roosevelt, dacă în adevăr intenționează escortarea vaselor comerciale americane sau străine, care pleacă înspre Anglia sau înspre țările învecinate, cu vase de războiu?

Președintele a accentuat în răspunsul său, că niciodată nu s'a gândit la o asemenea măsură, fiindcă în cazul, dacă vasele comerciale, care trec prin zona de războiu, ar fi escortate, vasele de războiu însoțitoare ar fi expuse pericolului ca vasele inamice să tragă asupra lor. Ori, acest fapt nu ar fi prea de

parte de războiu. Și războiul este ultimul act la care se gândește.

Dealtfel președintele a desmintit din nou știrile care susțin, că dsa ar intenționa să pună la dispoziția Angliei o parte din flota de războiu. Asemenea invențiuni isvorite dintr-o fantezie exagerată sunt pur și simplu povești de leagăn. La întrebarea, dacă intenționează să sistematizeze obligativitatea anunțării averilor europene din America, președintele a răspuns că și aceasta este una din problemele, care urmează să fie supuse unei examinări și hotărârea definitivă nu va fi luată decât după o chibzuire temeinică. (MTI.)

Războiul aerian

Aviația germană a bombardat Londra și Anglia de Est

LONDRA 22. — Agenția „Reuter“ anunță, că în cursul zilei de Marți s'a desfășurat o vie activitate aeriană germană deasupra Angliei de Est. Asupra periferiilor din Londra au căzut câteva bombe. Aviația inamică a bombardat regiunea coastelor din apropierea Londrei și ducatele de Est. Clădirile au suferit oarecare deteriorări. Numărul victimelor umane este neînsemnat. (MTI.)

Bombardarea unui vas englez

BERLIN, 22. (MTI). — Un avion german cu mare rază de acțiune a bombardat la Nord-Vest de coastele irlandeze un vas comercial britanic de 4500 tone. Vasul a suferit avarii grave și s'a aplecat.

În cursul zilei de Marți aviația germană a bombardat instalațiunile de apărare anti-aeriană din Albereugh. Bombele germane au lovit în plin numeroase obiective.

Obiectivele militare din Malta au fost bombardate de aviația germană

BERLIN 22. (DNB.) — Forțele aeriene germane au atacat Marți seara Malta. Obiectivele de importanță militară au fost lovite în plin de bombele de mare calibru.

Comunicat englez despre bombardările de Marți

LONDRA, 22. (Reuter). — În cursul zilei de Marți s'au dat numeroase alarme aeriene în diferite regiuni engleze. În regiunea Londrei sirenele au dat de trei ori alarme, deoarece avioane germane au trecut de mai multe ori deasupra noulor. Asupra unui oraș din apropierea capitalei s'au aruncat numeroase bombe incendiare. În Anglia de Est un avion german a tras mai multe salve de mitraliere asupra unui oraș, iar mai târziu a aruncat câteva bombe. Un alt avion german a bombardat un oraș situat lângă litoralul de Est și a dat și câteva salve de mitraliere. (MTI.)

Incercările engleze pentru îmbunătățirea raporturilor anglo-sovietice au eșuat

NEW-YORK, 22. (DNB). Agenția „Associated Press“ anunță din Londra că d. Buttler subsecretar de stat la externe a declarat în Camera Comunelor, că încercările engleze pentru îmbunătățirea relațiunilor

anglo-sovietice au eșuat la 22 Octombrie. Rusia Sovietică n'a acceptat propunerile engleze și de atunci Anglia, n'a mai făcut alte încercări.

Intrevederile colonelului Donovan la Sofia

SOFIA, 22. (MTI). — Colonelul Donovan delegatul special al președintelui Roosevelt, care se găsește de Luni în capitala Bulgariei, a avut Marți o întrevedere cu d. Popov ministrul de externe al Bulgariei, mai târziu a vizitat pe d. Filov președintele consiliului de miniștri.

Răspunsul Statelor-Unite la protestul german

WASHINGTON 22. (DNB.) — D. Hull, ministrul de externe, a dat publicității textul protestului german și răspunsul guvernului american, în cauza incidentelor dela San-Francisco. În nota de răspuns guvernul Statelor Unite și-a exprimat regretele pentru cele întâmplate în fața consulatului general din San-Francisco și a comunicat ambasadei germane, că autoritățile competente au primit instrucțiuni să ancheteze imediat cazul. După terminarea anchetei, va comunica ambasadei germane rezultatele. (MTI.)

Colaborarea industrială germano-franceză

PARIS, 22. (Havas). — Președintele industriașilor tehnici care a participat la consfătuirea reprezentanților industriei germane și franceze dela Paris, a declarat reprezentantului ziarului „Petit Parisien“ că s'a ajuns la rezultate îmbucurătoare în cursul consfătuirii. Tratatările privesc problema plasării zecilor de mii de muncitori ai coloniilor metalurgice franceze. În continuare președintele a declarat că industria germană va face comenzi importante și că industria franceză după satisfacerea necesităților interne poate să steie la dispoziția industriei germane. — (MTI.)

— ABONAȚII noștri sunt rugați să binevoiască a indica pe scrisori sau mandatul poștal numărul de pe adresa cu care primesc ziarul.

Un credit de 300 milioane dolari pentru organizarea apărării aeriene

WASHINGTON 22. (DNB.) — În ședința de Marți a camerei deputaților s'a votat, la cererea amiralității navale, acordarea unui credit de 300 milioane dolari pentru necesitățile apărării aeriene. Această sumă va fi întrebuințată în primul rând pentru organizarea și amplificarea apărării aeriene a vaselor de războiu. (MTI.)

Englezii au oprit din nou vasul francez „Mendoza“ în apele braziliene

VICHY 22. (Havas). — Agențiile telegrafice străine anunță, că vasele de războiu engleze au oprit pentru a doua oară vasul francez „Mendoza“, care a transportat alimente din America de Sud spre Franța. Guvernul francez a protestat energic la guvernul englez și a atras atențiunea guvernului brazilian asupra faptului, că vasul a fost oprit în apropierea coastelor braziliene. (MTI.)

Grav accident de circulație în hotarul comunei Szászfenes-Florești

KOLOZSVÁR-CLUJ 22. — Un grav accident de circulație s'a întâmplat ieri după masă în hotarul comunei Szászfenes-Florești. Un autobus, venind spre Kolozsvár-Cluj, a călcat pe croitorul Psali István, domiciliat în strada Zsákutca nr. 8. Nenorocitul om a murit imediat din cauza leziunilor suferite.

Cercetările poliției au stabilit, că victima a încercat să oprească autobusul care era în plină viteză și șoferul n'a mai putut frâna când nenorocitul a sărit în fața mașinei.

Unul din autorii atacului banditesc din parcul orașului a fost arestat

KOLOZSVÁR-CLUJ 22. — Poliția a reușit să identifice și să aresteze pe unul din autorii atacului banditesc, săvârșit ieri seara în parcul orașului. Arestatul a declarat, că se numește Bartha Márton și locuiește în strada Aranybulla utca nr. 10. El a recurs la gestul său împreună cu un alt individ a cărui nume nu-l cunoaște, din cauza, că fiind șomer de mai mult timp, a crezut, că prin tâlhărie își va putea câștiga cele necesare existenței.

— IN ATENȚIUNEA ABONAȚILOR. Mai mulți abonați ni se plâng, că primesc cu mare întârziere ziarul. Făcând reclamațiile cuvenite, Posta ne roagă să arătăm, că acest neajuns se datorește restricțiunii ce a intervenit în circulația trenurilor. În scurt timp lucrurile vor intra în normal, expedierea trimiterilor postale putându-se face în cea mai mare ordine.

SPECTACOLE:

TEATRU:

Joi, la ora 19.30: „Notarul din Peleske“.

CINEMATOGRAFE:

CAPITOL: „Danko Pista“.
 EDISON: „Cocoșatul din turnul Notre Dame“.
 EGYETEM: „Studentii din Iglo“.
 RIO: „Amoc“.
 ROYAL: „Mânzul Galben“.
 URANIA: „Patru Pene“.